

Необхідна річ

Роберт Шеклі

Річард Грегор сидів за своїм столом у запиленому офісі фірми "ААА Ейс Міжпланетна служба оздоровлення довкілля" і втомлено переглядав список, який тримав у руках. У ньому значилося 2305 позицій. Грегор намагався згадати, чи не забув він часом чого-небудь.

Антирадіаційна мазь? Вакуумна освітлювальна ракета? Водочисна установка? Так, усе це тут є.

Він позіхнув і поглянув на годинник. Арнолд, його компаньйон, мав повернутися з хвилини на хвилину. Він пішов замовити всі ці 2305 позицій і простежити за їхнім завантаженням на корабель. За кілька годин, згідно з розкладом, вони мали стартувати для виконання чергового завдання.

Але чи все він передбачив? Адже космічний корабель — це острів, самодостатній і на повному самозабезпеченні. Якщо на Дементії II у вас закінчатся боби, там не буде крамниці, щоб їх докупити. А якщо згорить обшивка твого головного двигуна, корабель Берегової Охорони не поспішить тобі на допомогу. Треба мати на борту запасну обшивку, інструменти для її заміни та інструкцію, як це зробити. Космос надто великий, щоб дозволити собі розкіш рятувальних операцій.

Екстрактор кисню? Запас сигарет?

"Простіше було б причепити ракетні двигуни до супермаркету", — подумав Грегор.

Він відклав свій список, дістав колоду пошарпаних карт і почав розкладати безнадійний пасьянс власного винаходу.

За кілька хвилин до офісу недбалою ходою увійшов Арнолд.

Грегор підозріливо поглянув на компаньйона. Коли коротун-хімік ішов такою специфічною недбалою ходою, а його кругле обличчя світилося щастям, це, як правило, означало, що на "ААА Ейс" чекають великі неприємності.

— Ти все замовив? — запитав Грегор.

— Я зробив краще, — поважно відповів Арнолд.

— Ми маємо вилетіти...

— І вилетимо, — відповів Арнолд, сідаючи на краєчок столу.

— Я заощадив купу грошей.

— Тільки не це, — зітхнув Грегор. — Що ти накоїв?

— Слухай, — урочисто промовив Арнолд. — Тільки подумай, скільки грошей ми даремно витрачаємо на спорядження звичайної експедиції. Ми пакуємо 2305 одиниць спорядження лише тому, що нам може знадобитися одна з них. Корисне навантаження корабля зведене до мінімуму, життєвого простору майже не залишається, а ці речі ніколи не використовуються!

— За винятком одного-двох випадків, — сказав Грегор, — коли вони рятують наше життя.

— Я це врахував, — промовив Арнолд. — Я ретельно вивчив проблему і знайшов спосіб істотно скоротити список запасів. Трохи талану, і я знайшов ту єдину річ, яка справді потрібна в експедиції. Необхідну річ!

Грегор підвівся. Він був набагато вищим за свого партнера. У його уяві промайнула сцена із нанесенням тяжких тілесних ушкоджень, але він стримався.

— Арнолде, — сказав Грегор, — я не знаю, що ти накоїв, але було б краще, якби ти завантажив на борт ці 2305 предметів, і зробив це якомога швидше!

— Не можу, — сказав Арнолд, нервово посміхаючись. — Грошей уже нема. Але, гадаю, ця річ себе окупить.

— Яка річ?

— Одна, справді необхідна річ. Поїхали на корабель, я її тобі покажу.

Більше Грегорові не вдалося витягнути з нього ані слова. Усю довгу дорогу до космопорту Кенеді Арнолд таємниче посміхався. Їхній корабель уже стояв на стартовому майданчику, готовий стартувати за кілька годин.

Арнолд урочисто відчинив люк.

— Ось вона! — вигукнув він. — Дивися, це вирішення усіх проблем експедиції!

Грегор увійшов досередини. Він побачив велику, фантастичного вигляду машину з безладно розміщеними на корпусі циферблатами, лампами та індикаторами.

— Що це таке? — запитав він.

— Яка гарна. — Арнолд ніжно поплескав машину. — Міжзоряний лахмітник Джо радий був нам її продати. Я придбав її майже за безцінь.

Грегор усе зрозумів. Йому вже доводилося мати справу з лахмітником Джо, і щоразу це призводило до сумних наслідків. Машини Джо працювали, але коли, як часто і яким чином — це вже інша справа.

— Жодної з машин Джо я в космос не візьму, — суворо сказав Грегор. — Може, нам пощастить продати її на брухт?

Він почав шукати велику кувалду.

— Стривай, — заблагав Арнолд. — Дай-но я покажу тобі, як вона працює. Уяви собі. Ми в далекому космосі. Виходить з ладу головний двигун. З'ясовується, що на шестерні номер 3 відкрутилася й зникла дюралева гайка. Що ми робитимемо?

— Візьмемо нову гайку з числа тих 2305 предметів, які взяли із собою на випадок надзвичайної ситуації, — сказав

Грегор.

— Справді? Але ж ти не включив до списку дюралеву гайку на чверть дюймаї — тріумфально вигукнув Арнолд. — Я перевіряв. Що тоді?

— Не знаю, — сказав Грегор. — А що ти можеш запропонувати?

Арнолд підійшов до машини, натиснув кнопку й голосно та чітко промовив:

— Дюралева гайка, діаметр чверть дюйма.

Машина глухо загуркотіла. Спалахнули лампи. Плавню відсунулася панель, і перед очима компаньйонів з'явилася блискуча, щойно виготовлена гайка.

— Гм, — мовив Грегор без особливого ентузіазму. — Отже, вона виготовляє гайки.

А що ще?

Арнолд знову натиснув кнопку.

— Фунт свіжих креветок.

Панель відсунулася — всередині були креветки.

— Треба було замовити очищені, — сказав Арнолд. — Ну гаразд.

Він натиснув кнопку.

— Графітовий стержень, метр двадцять у довжину, два дюйми в діаметрі.

Цього разу панель від'їхала далі. З'явився стержень.

— Що ще вона може робити? — поцікавився Грегор.

— А що б ти хотів? — запитав Арнолд. — Маленьке тигрєня? Карбюратор зворотної тяги моделі А? Лампу на двадцять п'ять ватт чи жувальну гумку?

— Ти хочеш сказати, що вона може виготовити все, що завгодно? — спитав Грегор.

— Усе, що забажаєш! Це Конфігуратор. Спробуй сам. Грегор спробував і швидко отримав одне за одним пляшку питної води, наручний годинник і банку майонезу.

— Гм, — сказав він.

— Тепер ти розумієш? Це ж краще, ніж пакувати 2305 позицій? Простіше й логічніше виробляти на місці те, що тобі потрібно.

— Виглядає привабливо, — сказав Грегор, — але... — Що "але"?

Грегор похитав головою. Справді — що? Він не міг збагнути. Просто з власного досвіду знав, що подібні пристрої ніколи не бувають такими корисними, надійними й бездоганними, як видаються на перший погляд.

Він глибоко замислився, потім натиснув кнопку.

— Транзистор серії GE 1324E.

Машина глухо загуділа, відсунулася панель. Там лежав крихітний транзистор.

— Непогана річ, — зізнався Грегор. — Що ти робиш?

— Чищу креветки, — сказав Арнолд.

Підкріпивши сили салатом з креветок, компаньйони незабаром одержали дозвіл на старт і за годину були вже в космосі.

Вони прямували на Денет IV, планету середніх розмірів у сузір'ї Сикофакса. Це була спекотна, волога, родюча планета, але мала одну серйозну ваду — надто багато дощів. Майже весь час там дощило, а коли дощу не було, то він збирався йти.

Це полегшувало роботу. Принципи регулювання клімату були добре відомі, до того ж з подібними труднощами доводилося мати справу на багатьох планетах. Припинення й зміна моделі опадів забере в "ААА Ейс" кілька днів.

Після кількадечної подорожі, яка не відзначалася жодними подіями, на екранах з'явилася Денет. Арнолд вимкнув автопілот і спрямував корабель крізь густі хмари. Вони пливли в кілометровому шарі білястого туману. Нарешті з'явилися гірські вершини, а ще за кілька хвилин корабель завис над голою сірою рівниною.

— Дивний колір для ландшафту, — зауважив Грегор. Арнолд кивнув. Він звично повів корабель по спіралі,

вирівняв його, акуратно опустив майже до поверхні й, урівнявши всі сили, вимкнув

головний двигун.

— Цікаво, чому тут немає рослинності? — здивувався

Грегор.

За мить вони дізналися чому. Корабель на секунду завмер, а тоді занурився у гадану рівнину й, пролетівши кілька метрів, упав на поверхню.

Те, що здавалося рівниною, виявилось туманом такої щільності, який можна зустріти лише на Денеті.

Вони швидко відстебнули ремені й ретельно обмацали зуби, кістки та зв'язки. Переконавшись, що нічого не зламано, перевірили корабель. Падіння не пішло на користь їхньому старенькому судну. Радіо й автопілот цілковито вийшли з ладу. Десять пластин обшивки були зім'яті і, що найгірше, розтрощені деякі делікатні елементи системи керування.

— Нам пощастило, — сказав Арнолд.

— Так, — відповів Грегор, вдивляючись у туман. — Але наступного разу краще сідати за приладами.

— З іншого боку, я навіть радий, що це сталося. Тепер ти переконаєшся, що Конфігуратор — життєво необхідна річ. До праці.

Вони склали список усіх пошкоджених частин. Арнолд підійшов до Конфігуратора й натиснув кнопку.

— Пластина обшивки двигуна, квадратна, п'ять на п'ять дюймів, товщина — півдюйма, сплав 342.

Конфігуратор швидко виготовив необхідне.

— Нам треба десять штук, — сказав Грегор.

— Знаю, — відповів Арнолд і знову натиснув на кнопку. — Ще одну.

Машина не послухалась.

— Мабуть, треба вводити команду в повній формі, — промовив Арнолд.

Він ударив кулаком кнопку ще раз і вимовив:

— Пластина обшивки двигуна, п'ять на п'ять дюймів, товщина — півдюйма, сплав 342.

Машина мовчала.

— Дивно, — сказав Арнолд.

— Авжеж, — погодився Грегор, відчуваючи, що всередині у нього щось обривається.

Арнолд спробував ще раз — без жодних наслідків. Він глибоко замислився, потім знову вдарив кулаком по кнопці і вимовив:

— Пластиковою чашка.

Машина виготовила чашку з яскраво-блакитного пластику.

— Ще одна, — сказав Арнолд.

Конфігуратор не поворухнувся. Арнолд попросив воскову свічку. Машина видала свічку.

— Ще одну воскову свічку, — наказав Арнолд. Конфігуратор не послухалась.

— Цікаво, — мовив Арнолд. — Слід було раніше подумати про таку можливість.

— Яку можливість?

— Очевидно, Конфігуратор може виготовити все що завгодно, але тільки один раз.

Арнолд провів ще один експеримент, намагаючись змусити машину виготовити олівець номер 2. Вона зробила олівець, але тільки один раз.

— Чудово, — сказав Грегор, — нам треба ще дев'ять пластин, а для системи керування потрібні чотири однакові деталі. Що робитимемо?

— Щось вигадасмо, — безтурботно відповів Арнолд.

— Дуже сподіваюсь, — сказав Грегор.

За бортом почався дощ. Партнери сіли розмірковувати.

— Може бути тільки одне пояснення, — через кілька годин сказав Арнолд. — Принцип насолоди.

— Що? — перепитав Грегор. Він дрімав, заколисаний м'яким шелестом дощу об зубчасту обшивку корабля.

— Ця машина наділена своєрідним інтелектом, — вів далі Арнолд. — Отримавши стимулюючий сигнал, вона перекладає його на мову виконавчих команд і виготовляє предмет відповідно до закладеної в пам'ять програми.

— Виготовляє, — сказав Грегор, — але лише раз!

— Так, але чому лише раз? У цьому ключ до вирішення нашої проблеми. Я гадаю, в ній має бути вбудований чинник самообмеження, пов'язаний з блоком прагнення до насолоди.

— Не розумію, — сказав Грегор.

— Дивись. Творці машини не стали б обмежувати її можливості у такий спосіб. Єдине можливе пояснення полягає в тому, що за такого рівня складності машина набуває майже людських рис. Вона майже як людина, одержує насолоду, виробляючи щоразу новий предмет. Але новим він може бути лише раз. Створивши виріб, машина втрачає до нього інтерес і хоче виготовити щось інше.

Грегор знову поринув у апатичний напівсон. Арнолд вів далі:

— Реалізація потенціалу — ось чого прагне ця машина. Кінцевим прагненням Конфігуратора є створення всього, що тільки можливо. З цього погляду будь-яке повторення мирна витрата часу.

— Більш сумнівних міркувань я в житті не чув, — сказав Грегор. — Але припустимо, що ти маєш рацію. Що з цим можна вдіяти?

— Не знаю, — сказав Арнолд.

— Так я й думав.

Того вечора Конфігуратор зробив їм на вечерю цілком пристойний ростбіф. На десерт був яблучний пиріг "а-ля машина" з гострим сиром на закуску. Моральний стан компаньйонів істотно поліпшився.

— Замінники, — задумливо вимовив Грегор, затягуючись сигарою марки "Конфігуратор". — От що треба спробувати. Сплав 342 — не єдиний матеріал, з якого можна виготовляти обшивку. Є маса інших матеріалів, достатньо довготривалих, щоб протриматися до Землі.

Навряд чи можна було хитрістю змусити Конфігуратор виготовити пластини із заліза або будь-яких його сплавів. Компаньйони замовили машині бронзову пластину й отримали її. Однак після цього Конфігуратор відмовив їм у мідній та олов'яній. На алюмінієву машина погодилася, так само як на пластини з кадмію, платини, золота й срібла. Вольфрамова пластина була унікальним виробом, дивно, як Конфігуратор взагалі зміг її відлити. Від плутонію Грегор відмовився, і список придатних матеріалів поступово став вичерпуватися. Арнолдові спало на думку використати надміцну кераміку. Останню пластину вони зробили з чистого цинку.

Звісно, благородні метали у польоті могли розплавитись, але за умови належного охолодження до Землі їх повинно було вистачити.

Загалом, уночі приятелі непогано попрацювали і вже до ранку змогли випити за успіх підприємства чудового, хоча й трохи маслянистого сухого хересу марки "Конфігуратор".

Наступного дня вони змонтували пластини й оглянули результати своєї праці. Кормова частина корабля нагадувала індіанську клаптеву ковдру.

— Як на мене, дуже гарно, — сказав Арнолд.

— Сподіваюсь, вони протримаються до Землі, — промовив Грегор. — Гаразд, час братися за систему керування.

Тут виникла нова проблема. Були розбиті чотири однакові деталі — тендітні й складні вироби зі скла та дроту.

Замінити їх було нічим.

Машина без заперечень видала першу. На цьому все й закінчилося. До полудня у приятелів просто опустилися руки.

— Є якісь ідеї? — запитав Грегор.

— Поки немає. Може, пообідаємо?

Вони вирішили, що салат із лобстерів буде до речі, й замовили його Конфігураторові. Той трохи погудів, але нічого не видав.

— А зараз що не так? — запитав Грегор.

— Цього я й боявся, — відповів Арнолд.

— Чого ти боявся? Адже ми ще не замовляли лобстерів.

— Ні, — промовив Арнолд. — Але ми замовляли креветки. І ті й інші — ракоподібні. Боюсь, Конфігуратор починає ухвалювати рішення за класами.

— Що ж, доведеться відкрити пару банок консервів, — сказав Грегор.

Арнолд спроквола усміхнувся.

— Розумієш, — сказав він, — коли я купив Конфігуратор, то подумав, що нам більше не доведеться турбуватись про їжу. Річ у тім...

— Консервів немає?!

— Немає.

Вони повернулися до машини й замовили сьомгу, форель, тунця...

Безрезультатно. Тоді спробували замовити свинячу відбивну, баранячу ніжку та гуляш із телятини. Нічого.

— Схоже, що Конфігуратор вважає ростбіф, який ми з'їли вчора ввечері, представником м'яса усіх ссавців, — сказав Арнолд. — Це цікаво. Якщо справа так піде й далі, ми зможемо розробити нову теорію видів...

— На голодний шлунок, — сказав Грегор.

Він спробував замовити смажене курча, цього разу Конфігуратор спрацював без затримки.

— Еврика! — вигукнув Арнолд.

— Хай йому біс! — вилаявся Грегор. — Треба було замовляти індика.

На планеті Денет падав дощ. Довкола залатаної хвостової частини корабля здіймалися клуби туману.

Арнолд щось довго рахував на логарифмічній лінійці, а Грегор допив херес і намагався замовити віскі. Переконавшись, що його спроби марні, він взявся розкласти пасьянс.

Після убогої вечері, що складалася із залишків курчати, Арнольд, нарешті, закінчив розрахунки.

— Це повинно подіяти, — сказав він.

— Що саме?

— Принцип насолоди!

Арнолд підвівся й узявся крокувати по кабіні.

— Ця машина має квазілюдські властивості й, очевидно, певною мірою здатна навчатися. Гадаю, ми зможемо навчити її отримувати задоволення від повторного виготовлення тих самих речей, а саме — елементів системи керування.

— Варто спробувати, — сказав Грегор.

Пізно ввечері компаньйони розпочали переговори з машиною. Арнолд переконливо шепотів їй про привабливість повторення. Грегор голосно розмірковував про естетичну насолоду від багаторазового виробництва таких мистецьких об'єктів, як елементи системи керування. Мовляв, головна принадність полягає в тому, щоб виготовляти їх не один раз, а багато разів, і так щоб кожний елемент був точнісінько таким, як попередній, його абсолютним близнюком. Арнолд шепотів про насолоду від нескінченного виробництва тих самих предметів. Знову й знову — ті самі деталі, з того самого матеріалу, виготовлені з тією самою швидкістю. Екстаз!

Грегор філософствував, як гармонійно це відповідає вигляду і здібностям машини. Він говорив, що Повторення, на відміну від просто Створення набагато ближче до ентропії, яка з точки зору механіки — просто сама досконалість.

З безупинного клацання й миготіння ламп можна було зробити висновок, що Конфігуратор уважно слухає. Коли в небі планети Денет заблищав черговий вогкий світанок, Арнолд обережно натиснув на кнопку і дав команду виготовити потрібну деталь.

Конфігуратор явно вагався. Лампи невиразно блимали, стрілки індикаторів нерішуче стрибали.

Нарешті почулося клацання, панель відсунулася, і з'явився другий елемент

системи керування.

— Ура! — вигукнув Грегор, поплескуючи Арнолда по плечі.

Він швидко замовив ще одну деталь. Конфігуратор голосно й виразно загудів і... нічого не зробив.

Грегор спробував ще раз, але машина без всяких вагань відмовилася виконати замовлення.

— Ну а зараз у чому річ? — запитав Грегор.

— Це очевидно, — сумно відповів Арнолд. — Конфігуратор вирішив спробувати повторення лише заради того, щоб визначити, чи не позбавляє себе чого-небудь, не випробувавши його. Гадаю, йому повторення не сподобалося.

— Машина не любить повторення, — зітхнув Грегор. — Це якось не по-людськи...

— Навпаки, — спроквола мовив Арнолд. — Це аж занадто по-людськи...

Настав час вечері, і приятелі почали шукати, яку б їжу Конфігуратор міг виготовити. Овочевий салат зробити було нескладно, але він виявився не надто калорійним. Машина видала їм буханку хліба, але відмовилася робити пиріг. Тему молочних продуктів було вичерпано оскільки напередодні компаньйони замовляли сир. Нарешті, через годину численних спроб і відмов Конфігуратор видав їм півкіло китового стейку, — очевидно, не знаючи, до якої категорії його віднести.

Грегор знову взявся до роботи, упівголоса нашіптуючи у рецептори машини про радощі повторення. Конфігуратор гудів і періодично блимав лампами, показуючи, що слухає.

Арнолд обклався довідниками й почав розробляти новий план.

Через декілька годин він раптом підхопився з радісним вигуком:

— Я знав, що знайду його! Грегор зиркнув на нього. — Що?

— Замінник для системи керування! Він сунув книгу Грегорові під ніс.

— Поглянь! Один учений з Ведньє II розробив це п'ятдесят років тому. Система за сучасними мірками незграбна, але працює і цілком підійде для нашого корабля.

— А з чого вона зроблена? — запитав Грегор.

— Це й є найкраще! Ми не можемо помилитися. Вона зроблена з гуми!

Арнолд швидко натиснув на кнопку й прочитав опис системи керування.

Нічого не відбулося.

— Ти повинен виготовити систему керування типу Ведньє II, — вигукнув Арнолд. — Якщо ти цього не зробиш, то порушиш власні принципи!

Він ударив по кнопці й ще раз чітко прочитав опис системи.

Нічого не сталося.

У Грегора з'явилась жахлива підозра. Він підійшов до задньої панелі Конфігуратора, знайшов те, чого побоювався, і показав Арнолдові.

Це була фірмова табличка виробника. На ній було написано: Конфігуратор. Клас 3. Виготовлено в лабораторії Ведньє. Планета Ведньє II.

— Мабуть, вони уже використовували його з цією метою, — сказав Арнолд.

Грегор промовчав. Додати було нічого.

Обшивка корабля всередині вкрилася пліснявою, а сталева пластина в хвостовому відсіку стала рудою від іржі.

Машина уважно слухала умовляння компаньйонів про користь повторення, але нічого не робила.

Знову виникла проблема обіду. Фрукти виключалися через яблучний пиріг, так само як і м'ясо, риба, молочні продукти та злакові. Зрештою вони так-сяк вгамували голод жаб'ячими лапками, смаженою сараною (за давньокитайським рецептом) та філе ігуани. Однак коли з ящірками, комахами та земноводними було покінчено, приятелі зрозуміли, що їжі більше не буде.

Обидва страшенно втомилися. Видовжене обличчя Грегора стало худішим ніж звичайно. Арнолд виявив у волоссі сліди плісняви. За бортом без упину лив дощ, стікаючи краплями з обшивки та заливаючи вологу землю. Зореліт почав осідати, занурюючись у ґрунт під власною вагою.

Коли настав час перекусити, вони нічого не змогли вигадати.

Грегорові спала на думку остання ідея. Він намагався ретельно її обміркувати. Нова невдача могла покласти всьому край. Імовірність успіху була мінімальною, але перебирати не доводилося.

Грегор повільно наблизився до Конфігуратора. Божевільний блиск у його очах злякав Арнолда.

— Грегоре! Що ти збираєшся робити?

— Збираюсь дати цій залізяці ще одну, останню команду, — хрипко відповів Грегор. Тремтячою рукою він натиснув кнопку і щось прошепотів.

У перший момент нічого не сталося. Потім Арнолд вигукнув:

— Відходь!

Машина трусилася й тремтіла, лампи блимали, стрілки індикаторів шалено оберталися.

— Що ти сказав їй зробити? — запитав Арнолд.

— Я не казав їй нічого робити, я наказав розмножуватися — відтворювати саму себе!

Конфігуратор конвульсивно смикнувся й випустив хмару чорного диму.

Приятелі закашлялися, хапаючи ротом повітря.

Коли дим розвіявся, вони побачили, що Конфігуратор стоїть на місці, тільки фарба на ньому де-не-де облущилася, а стрілки на деяких індикаторах погнулися. Поруч, виблискуючи краплями свіжої оливи, стояв ще один, новенький Конфігуратор.

— Тобі вдалося! — закричав Арнолд. — Ти нас урятував!

— Я зробив значно більше, — задоволено промовив Грегор. — Завдяки мені ми розбагатіємо.

Він повернувся до нового Конфігуратора, натиснув кнопку і вигукнув:

— Відтвориись!

За тиждень, завершивши справи на планеті Денет, Арнольд і Грегор з трьома Конфігураторами на борту поверталися до космопорту Кеннеді. Одразу після

приземлення Арнолд вистрибнув з корабля і зупинив таксі. Спершу він попрямував на Кенал-стріт, згодом до центру Нью-Йорка. Справи не забрали багато часу, і вже за кілька годин він повернувся на корабель.

— Усе гаразд, — сказав він Грегорові. — Я переговорив з кількома ювелірами. Не створюючи істотного впливу на ринок, ми зможемо продати близько двадцяти великих каменів. Після цього, гадаю, якийсь час доведеться займатись платиною, а далі... У чому річ?

Грегор похмуро дивився на нього.

— Ти нічого не бачиш?

— А що? — Арнолд озирнувся.

Там, де раніше стояли три Конфігуратори, зараз було чотири.

— Ти наказав їм відтворити ще одного? — запитав Арнолд. — Нічого страшного. Тепер треба тільки наказати, щоб вони зробили по діаманту.

— Ти й досі нічого не зрозумів? — сумно промовив Грегор. — Поглянь!

Він натиснув кнопку найближчого Конфігуратора і сказав:

— Діамант.

Конфігуратор затрусився.

— Це все ти і твій клятий принцип насолоди, — сказав Грегор. — Повторення! Ці кляті машини зациклилися на сексі!

Машина знову завібрала й видала... ще один КОНФІГУРАТОР!!!